

LESTIPS

— bij —

De Kleine Prins

Over het boek:

In dit prentenboek wordt het poëtische verhaal *De kleine prins* verteld en geïllustreerd door de makers van *Het land van de grote woordfabriek*.

Het is een buitengewoon en tijdloos boek over het mysterie van liefde en vriendschap. En over hoe je groot kan worden zonder het kind in jezelf te verliezen. Agnès de Lestrade en Valeria Docampo herinterpreteren dit meesterwerk op een schitterende manier.

Over deze lestips:

Deze lestips geven je handvatten om stap voor stap het verhaal en de personages uit het boek te leren kennen en te begrijpen. In verschillende werkvormen gaan de leerlingen aan de slag met de personages en waar ze wonen. Elke leerling bedenkt ook een nieuw personage, een nieuwe planeet en een nieuwe ontmoeting om toe te voegen aan de verhaallijn.

Daarnaast bevatten deze lestips handvatten voor meer filosofische gesprekken over vriendschap en afscheid nemen. In de afrondende activiteit gaan de leerlingen ook zelf verschillende versies van dit klassieke verhaal met elkaar vergelijken.

Doelgroep: lj 1, 2 en 3 / groep 3, 4 en 5

Thema's: vriendschap, filosoferen, fantasie

Over de makers:

Het verhaal is een meesterwerk van **Antoine de Saint-Exupéry**. Hij was een Franse beroespiloot en schrijver. In 1944, aan het einde van WO II, kwam hij om het leven bij een militaire actie boven de Middellandse Zee. Pas in 2004 werden wrakstukken van zijn vliegtuig gevonden op 60 m diepte in de buurt van Marseille. Van zijn boek *De kleine prins* werden 80 miljoen exemplaren in vele talen verkocht.

Agnès de Lestrade woont tussen de maisvelden, langs de oevers van de Garonne in het Franse Barie. Zodra een idee voor een verhaal opborrelt bij Agnès, kan ze slechts één ding doen en dat is schrijven. Agnès heeft twee kinderen en zij vormen haar belangrijkste testpubliek. Haar eerste kinderboek verscheen in 2003 bij l'Ecole des Loisirs. Sindsdien verschenen een veertigtal kinderboeken bij prominente Franse uitgeverijen.

Valeria Docampo woont in de Argentijnse stad Buenos Aires. Ze begon te tekenen, omdat ze het gevoel had op deze manier de poëzie van het alledaagse te kunnen vatten. Ze doceerde Grafische vormgeving aan de Universiteit van Buenos Aires. Sinds 2006 legt ze zich volledig toe op het illustreren van kinderboeken.

Deze twee makers creëerden samen al *Het land van de grote woordfabriek*. Dat boek is bekroond met een Vlag en Wimpel voor de tekst en is in 20 talen vertaald. Net zoals bij dat boek zorgde auteur Siska Goeminne ook nu voor de vertaling van *De kleine prins*.

Instap

Print de beroepenkaartjes van bijlage 1 en deel ze uit. De ene helft van de leerlingen krijgt een foto van een beroep, de andere helft de naam van het beroep. Kunnen ze hun 'match' vinden? Laat de leerlingen hiervoor vrij rondlopen in de klas gedurende een aantal minuten. Je kan de opdracht ingewikkelder maken door regels toe te voegen: je mag je kaartje niet aan elkaar tonen, je mag geen woorden gebruiken, je mag geen geluid maken, ...

Overloop nadien alle duo's en de beroepen. Laat dan een foto van Antoine de Saint-Exupéry zien in zijn pilotenpak. Vraag welk duo bij de foto past. (piloot)

Vertel dat de man ook een tweede beroep heeft en laat hierbij het boek *De kleine prins* zien. Welk beroep zou dat kunnen zijn? (schrijver)

Voorlezen en klasgesprek

Lees het verhaal voor.

Zou de schrijver-piloot het verhaal dan ook echt beleefd hebben? Bespreek: waarom (niet)?

Laat alle leerlingen zoeken naar een voorbeeld uit het verhaal dat niet echt kan zijn. Dat mogen ze opschrijven of tekenen. Bijvoorbeeld: de kleine prins praat met dieren en planten.

Bespreek ook elementen in de illustraties van het boek die niet kunnen in onze wereld.

De personages op een rij

Print de afbeeldingen van bijlage 2 en knip ze uit. Dit zijn alle personages die de kleine prins ontmoet. Laat de leerlingen de personages ordenen in de juiste volgorde. Verdeel de klas in kleine groepjes en laat elk groepje werken rond één personage. Ze maken er een paspoortje voor: daarop schrijven in een paar korte woorden wat ze weten over het personage (uiterlijk, karakter, kenmerk van hun planeet).

Tip: Je kan deze afbeeldingen ook gebruiken om memory mee te spelen.

Hou een korte nabespreking over deze activiteit en de instap. Valt het de leerlingen op dat alle personages in het boek mannelijk zijn? Zijn de beroepen van de instapactiviteit typisch voor mannen of voor vrouwen? Kwamen de foto's soms niet overeen met hun verwachtingen?

Eindtermen

Nederlands - Spreken

2.1 De leerlingen kunnen aan leeftijdgenoten over "zichzelf" informatie verschaffen.

Muzische vorming - Beeld

3.1 De leerlingen kunnen beeldinformatie herkennen, begrijpen, interpreteren en er kritisch tegenover staan.

Eindtermen

Muzische vorming - Drama

3.3 De leerlingen kunnen geconcentreerd luisteren naar een gesproken tekst (verteld of voorgelezen) en die mondeling, schriftelijk, beeldend of dramatisch weergeven.

Sociale Vaardigheden - Relatiewijzen

1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.

Eindtermen

Nederlands - Lezen

3.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie ordenen die voorkomt in: voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugencyclopédieën.

Maatschappij - Sociaal-economische verschijnselen

2.1 De leerlingen kunnen illustreren dat verschillende vormen van arbeid verschillend toegankelijk zijn voor mannen en vrouwen en verschillend gewaardeerd worden.

Fotoreportage

Print de foto's van bijlage 3 af. Het zijn 12 voorwerpen die bij vier van de personages horen: drinkebroer, geograaf, ijdeltuit, zakenman. Laat de leerlingen zoeken welk(e) voorwerp(en) bij welk personage hoort of horen.

In duo's kiezen de leerlingen een personage. Ze gaan in de klas/school op zoek naar het bijhorende voorwerp. Ze bedenken wat het personage er allemaal mee kan doen. Daarna beelden ze dat uit. Ze maken geposeerde foto's van elkaar.

Dialoges

Laat de leerlingen per twee een personage van bijlage 2 kiezen (tip: koning, ijdeltuit, zakenman en geograaf zijn het meest geschikt). Ze gaan de dialoog met de kleine prins en dat personage naspelen. Geef hen voldoende tijd om dit voor te bereiden en in te oefenen. Benadruk dat ze letten op de expressie. De schrijver geeft soms aan hoe het moet klinken: verbaasd, verlegen, ...

Vervolgens doen de leerlingen hetzelfde, maar met een andere expressie: blij, teleurgesteld, boos, verliefd, bang, verdrietig, ...

Besprek nadien welke invloed de emotie heeft op het gesprek.

Extra: naast de dialogen met de personages zijn ook nog deze gesprekken interessant voor deze oefening: de dialoog bij de prent van de baobab, de dialoog bij de prent met de kleine prins op de schouder van de piloot, het afscheid van de vos.

Een eigen personage

De leerlingen hebben nu op verschillende manieren kennisgemaakt met de personages uit het boek. Kunnen ze nu zelf een personage bedenken dat de kleine prins kan ontmoeten op zijn reizen? Elke leerling maakt voor zijn personage een nieuw paspoortje:

- Uiterlijke kenmerken
- Een tekening van het personage
- Karakter
- Vrienden/familie/...

Wat er gebeurt als de kleine prins hun personage ontmoet? Wat vraagt de kleine prins? Wat antwoordt hun personage? De leerlingen kunnen dit tekenen, woordeloos uitbeelden, naspelen als dialoogje zoals bij de vorige opdracht, naspelen als telefoongesprek, ...

Eindtermen

Muzische Vorming - Beweging

- 4.1 *De leerlingen kunnen genieten van lichaamstaal, beweging en dans.*
- 4.2 *De leerlingen kunnen een eenvoudig bewegingsverhaal opbouwen met als vertrekpunt iets wat gehoord, gezien, gelezen, gevoeld of meegemaakt wordt.*

Muzische Vorming - Media

- 5.3 *De leerlingen kunnen soorten van eenvoudige hedendaagse audiovisuele opnamen en weergavetoestellen (informatiedragers) aanwijzen, benoemen en ze creatief bedienen.*

Eindtermen

Muzische Vorming - Drama

- 3.5 *De leerlingen kunnen ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën uiten in spel.*
- 3.6 *De leerlingen kunnen een aan de speelsituatie aangepaste en aangename spreektechniek ontwikkelen (articulatie, adembeheersing, tempo, toonhoogte) en verschillende verbale en non-verbale spelvormen improviseren.*

Eindtermen

Nederlands - Schrijven

- 4.3 *De leerlingen kunnen een brief schrijven aan een bekende om een persoonlijke boodschap of beleving over te brengen*

Muzische Vorming - Beeld

- 1.6 *De leerlingen kunnen tactiele, visuele impressies, ervaringen, gevoelens en fantasieën op een beeldende manier weergeven*

Nederlands - Spreken

- 2.4 *De leerlingen kunnen in een telefoongesprek informatie uitwisselen*

Een eigen planeet

Hang de personages van bijlage 2 en de zelfgemaakte paspoortjes naast elkaar aan het bord. Laat de kinderen verder nadenken over de verschillende planeten.

Welke planeet (behalve de aarde) uit het boek spreekt hen het meeste aan? Naar welke planeet zouden ze willen verhuizen en waarom?

Nu mogen de leerlingen hun eigen planeet ontwerpen, voor het personage dat ze bedachten in de vorige opdracht. Ze denken na over volgende aspecten:

Omgeving

- Van welk materiaal of welke voorwerpen is jouw planeet gebouwd?
- Welke voorwerpen, of kleuren, of ... zijn er? roeit er iets? Wat dan?
- Hoe voelt, ruikt, ... jouw planeet?

Bewoners

- Waarom past deze planeet bij jouw personage?
- Leven er nog andere mensen of wezens op de planeet?
- Wat doen ze dag in dag uit?
- Wat maakt leven wel of niet leuk op jouw planeet?

Naam en geschiedenis

- Wat is de naam van je planeet?
- Hoe lang bestaat je planeet al?
- Zijn er in de geschiedenis van je planeet al belangrijke/ingrijpende dingen gebeurd?
- Hoe hebben die effect op het uitzicht van je planeet?

De leerlingen maken nu een schets van hun planeet. Daarna gaan ze deze zelf nabouwen. Je kan hen één techniek opleggen, maar ook laten kiezen uit verschillende technieken. Een paar mogelijkheden:

- Collage met afbeeldingen uit tijdschriften.
- Vormen uit papier maché of klei.
- In miniatuur bouwen met kosteloos materiaal.
(Als je deze laatste techniek gebruikt, kan je leerlingen dit al bij het begin van de planeet-brainstorm vertellen. Leerlingen kunnen dan op zoek gaan naar kosteloos materiaal dat ze zelf fysiek kunnen verzamelen om hun planeet uit op te bouwen.)

Stel een reisbrochure samen. Daarin kunnen de leerlingen elk hun eigen planeet promoten als reisbestemming. Maak je er met de klas een heuse tentoonstelling van? Nodig je er ouders of andere klassen op uit, dan kan je ook affiches of uitnodigingen maken.

Eindtermen

Muzische Vorming - Beeld

- 1.3 De leerlingen kunnen beeldinformatie herkennen, begrijpen, interpreteren en er kritisch tegenover staan.*
- 1.4 De leerlingen kunnen plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven en genieten van wat beeldend is vormgegeven.*
- 1.5 De leerlingen kunnen beeldende problemen oplossen, technieken toepassen en gereedschappen en materialen hanteren om beeldend vorm te geven op een manier die hen voldoet.*
- 1.6 De leerlingen kunnen tactiele, visuele impressies, ervaringen, gevoelens en fantasieën op een beeldende manier weergeven.*

Muzische Vorming – Attitude

- 6.3 De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.*

Nederlands - Schrijven

- 4.1 De leerlingen kunnen overzichten, aantekeningen, mededelingen op- en overschrijven.*
- 4.2 De leerlingen kunnen een oproep, een uitnodiging, een instructie richten aan leeftijdgenoten.*

Leren Leren

- 4.0 De leerlingen kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.*

Nadenken/Filosofie

Volgende filosofische gesprekken kan je aanknopen naar aanleiding van het verhaal.

- De kleine prins vindt dat de lantaarnman de enige is die niet enkel met zichzelf bezig is. Op welke manier zijn de andere personages dat wel? Bespreek.

- "... alleen met ons hart kunnen we zien. Dat wat echt telt, kunnen onze ogen niet zien." Hoe doe je dat, kijken met je hart, denk je?
Moet je leren met je hart kijken?
Heb je misschien een voorbeeld van met je hart kijken, uit je eigen leven?

- Wie zijn er vrienden in het verhaal? Hoe weten ze dat?
Wat betekent het om een vriend te zijn?
Wat verwacht je zelf van een vriend(in)?

- Heb jij al afscheid moeten nemen van iemand? Of ken je zo iemand?
Welke gevoelens roept afscheid nemen bij jou op?

De vos zegt: "Ik heb voor altijd de kleur van het koren bij me."
De piloot zegt: "... en alle sterren lachen zacht."
Hoe kan dit volgens jou: zowel de vos als de piloot weten dat ze de kleine prins nooit meer zullen zien. Toch kunnen ze daar zo rustig en blij om zijn?

De leerlingen werken nu uit dat hun eigen personage, op hun eigen planeet, afscheid neemt van de kleine prins. Ze maken hier een tekening, schilderij of collage bij. Moedig hen aan om bewust na te denken over de keuzes voor hun beeld: welke kleur, welk beeld, welke houding, ... willen ze gebruiken?

Afronding: versies vergelijken

Verzamel verschillende versies van *De kleine prins*. Denk niet alleen aan (prenten) boeken, maar ook aan gedichten, bijvoorbeeld Lies Janssens, theaterlesbrief bij Nachthemel, Van den Krommenacker Theaterproducties / Theater Markant Uden, september 2018. Verdeel de klas in kleine groepen en geef elke groep één andere versie van *De kleine prins* en deze prentenboekversie.

Laat de leerlingen in kleine groepen op zoek gaan naar overeenkomsten en verschillen tussen beide versies. Laat hen ook nadenken over wat ze mooi vinden, of minder mooi vinden, aan elke versie en waarom. Focus daarbij zowel op tekst als beeld. Laat de groepjes hun resultaten kort presenteren aan elkaar en hou een afsluitend klasgesprek over de grote lijnen in overeenkomsten en verschillen. Welke versie zouden de leerlingen nu het liefst lezen? Bied eventueel alle versies aan in de leeshoek en hou na een week een stemming of verkiezing.

Eindtermen

Mens - Ik en de ander

1.4 De leerlingen kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen.

1.6 De leerlingen tonen in een eenvoudige conflictsituatie in de omgang met leeftijdgenoten de bereidheid om te zoeken naar een geweldloze oplossing.

Eindtermen

Muzische Vorming - Beeld

1.1 De leerlingen kunnen door middel van kunst- en beeldbeschouwing een persoonlijk waardeoordeel ontwikkelen over beelden en beeldende kunst van vroeger, van nu en van verschillende culturen.

1.2 De leerlingen kunnen door betasten en voelen (tactiel), door kijken en zien (visueel) impressies opdoen, verwerken en erover praten.

Muzische Vorming - Attitudes

6.2 De leerlingen kunnen zonder vooroordelen naar kunst kijken en luisteren.

Bijlage 1

piloot

marktkramer

bakker

buschauffeur

dokter

metselaar

leerkracht

fietsenmaker

schrijver

treinbestuurder

tuinman

architect

Bijlage 1

bestuurt vliegtuigen

verkoopt iets aan een kraam op de markt

bakt brood en gebak

rijdt met een bus

helpt zieken genezen

bouwt huizen

geeft les

herstelt fietsen

schrijft boeken

rijdt met treinen

verzorgt tuinen

maakt plannen voor gebouwen

Bijlage 2

Bijlage 2

